

Julkilausuma, Mikkelin hiippakunnan työttömyystyön päivä 2.9.2022

Nähdäänkö työtön työllisyyspalveluissa?

Mikkelin hiippakunta ja Työttömien Keskusjärjestö kokoontuivat työttömyystyön neuvottelupäiville Hollolaan 1.-2.9.2022. Olemme huolisamme, nähdäänkö työtön perustuslain mukaisissa työllisyys- ja sosiaalipalveluissa!

Ovatko seurakunnat hereillä nykyisten kriisien voimistaman kansalaisten hädän ja palvelutarpeen lisääntymisestä? Miten Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja seurakunnat voivat tukea yhteiskunnallista diakoniatyötä kasvaneen hädän keskellä? Työttömien yhdistyksillä ja diakoniatyön tekijöillä on suora kosketus köyhimpien ihmisten arkeen.

Sosiaaliturvan tulee olla riittävää ja katkeamatonta asuinalueesta riippumatta

Vaadimme työmarkkinatuen ja toimeentulotuen maksatuksen harmonisointia, jotta työttömän toimeentulo on ennakoitavissa ja turvattu.

Ongelma tällä hetkellä on se, että pitkäaikaistyöttömän työmarkkinatuki (21,5 pv/kk) ja toimeentulotuki (1 kk) maksetaan eriaikaisesti. Työttömälle tulee sen vuoksi kerran vuodessa tilanne, jolloin toimeentulotuen perusosa jätetään yhdeltä kuukaudelta maksamatta kokonaan.

Vaadimme, että tuet jatkuvat keskeytymättä asiakkaiden tukitilanteiden vaihtuessa. Tällä hetkellä tuet katkeavat, kun henkilö esimerkiksi siirtyy työttömyysturvalta sairauspäivärahalle tai päivästoin. Käsittelyaikaisten pituudet johtavat siihen, että asiakkailta ei ole mitään tuloja pitkiin aikoihin.

Näissä tilanteissa työttömän talous- ja elämänhallinta voi romahtaa, aiheuttaen mm. maksamattomia sähkölaskuja, vuokria ja katkoksia lääkehoitoon, jotka pahimmillaan johtavat sairaalakäynteihin.

Julkinen asiointi maksuttomaksi

Ihmisellä tulee olla varallisuudesta riippumatta mahdollisuus asioida ja hoitaa kansalaisoikeuksiaan ja -velvollisuuksiaan.

Julkisista puhelinpalvelunumeroista ei tule periä maksua (esim. KELA, verottaja, oikeusapu yms.). Ei ole kohtuullista, että asiakkaiden, järjestöjen, kuntien ja kirkon rahoja käytetään julkisiin palvelumaksuihin. Lakisääteisten oikeuksien turvaamiseen liittyvästä asioimisesta ei tule periä maksuja.

Kaikilla apua tarvitsevilla asiakkailta ei ole verkkopankkitunnuksia tai digivälineitä tai myöskään valmiuksia hankkia ja käyttää niitä. Henkilökorttien hankkiminen on haastavaa, sitä ei tueta riittävästi vähävaraisille asiakkaille. Kaikille tarvitseville on turvattava kasvokkainen asiakaspalvelu.

Sosiaaliturva ontuu – vastuuta sosiaaliturvasta on sysätty kirkolle ja kolmannelle sektorille

Kunnat ohjaavat yhä useammin toimeentulotuen asiakkaita sekä pakolaisia diakoniatyön ja järjestöjen vastuulle. Kunnan on pidettävä huolta lakisääteisistä palveluistaan eikä vastuuta voi siirtää muille ilman sopimuksia sekä rahoitusta. Lakisääteinen sosiaaliturva kuuluu julkisille palveluille, eikä sitä tule siirtää kirkolle ja järjestöille.

Pitkäaikaistyöttömät edelleen vailla riittäviä palveluita

Olemme erittäin huolissamme pitkäaikaistyöttömyyden hitaasta laskusta suhteellisen korkeasta työllisyysasteesta huolimatta. Ongelmana näemme, että vain 10 % pitkäaikaistyöttömistä saa työllisyyspalvelua. Asiakaspalveluresursseja valuu hukkaan kaavamaiseen pohjoismaiseen työvoimapalvelumalliin. Työllisyyden kuntakokeilun resurssit eivät ole suhteessa asiakasmääriin.

Hallituksen kaavailemat uudistukset työllisyyspalveluiden siirtyessä kunnille voivat entisestään heikentää pienempien kuntien mahdollisuuksia järjestää näitä palveluita. Hallitus kaavailee, että kuntavetoinen työllisyysmalli keskittyy yli 20 000 henkilön työssäkäyntialueisiin. Kuntien tulee itse voida päättää luonnollisten talous- ja työssäkäyntialueiden mukaisista työllisyyspalveluista. Vanhanaikaista ylhäältä alaspäin sääntelyä tulee välttää ja tarjota asiakaslähtöistä palvelua.

Erityisen huolissamme olemme tosiasiallisesti työkyvyttömiä ja osatyökykyisten palveluiden hajanaisuudesta ja kohtaamattomuudesta. Terveystuoltopalveluissa ei tunnisteta tosiasiallista työkyvyttömyyttä. Työllisyyspalveluiden ja kolmannen sektorin kokemuksia tulee hyödyntää nykyistä enemmän työkyvyn tunnistamisessa.

Työttömät, työttömien yhdistysten sekä diakoniatyön asiantuntijat ovat käytettävissä näiden asioiden ratkaisemisessa, jotta työtön tulee nähdä, kuulla ja kohdatuksi.

”Ei mitään meistä ilman meitä!”

Hollolassa 2.9.2022

Jukka Haapakoski
Toiminnanjohtaja
Työttömien Keskusjärjestö ry.

Irma Hirsjärvi
Puheenjohtaja
Työttömien Keskusjärjestö ry.

Eriikka Jankko
Jumalanpalveluselämän ja
yhteiskunnallisen työn
asiantuntija
Mikkelin hiippakunta